

Het Nationaal Groeifonds

Aan de slag met de onderbouwing van het duurzaam
verdienvermogen van Nederland

Wat is een Theory of Change (ToC), wat heb je eraan en hoe stel je een ToC op?

SEO: Erik Brouwen
NGF: Carl Koopmans
NGF: Ingrid Laane

Welvaart van morgen begint vandaag

THEORY OF CHANGE

Doel workshop → De ToC uitleggen en ToC toepassen in NGF-voorstel

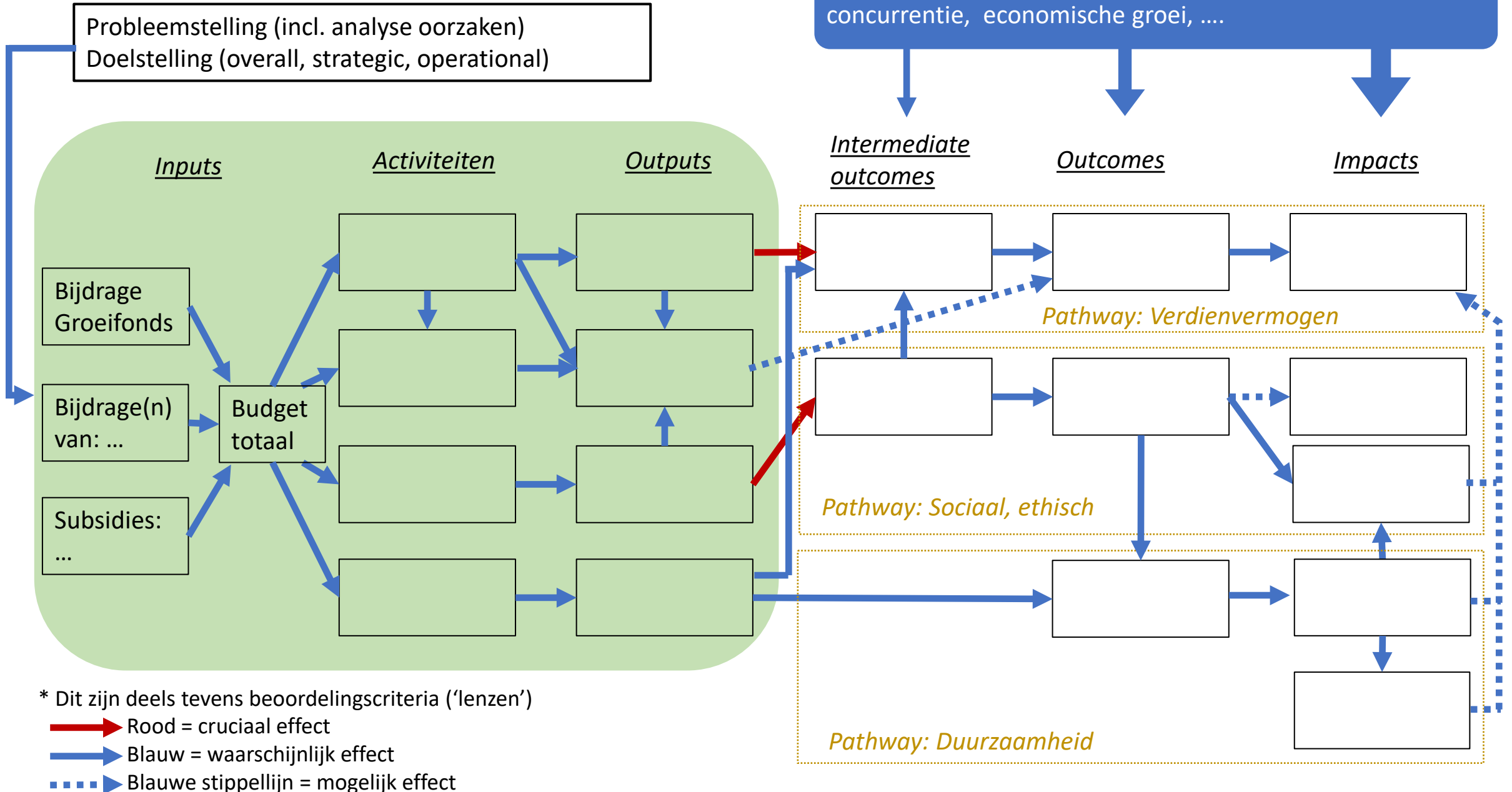
- Kwantitatieve bbp-effecten lastig te meten voor terreinen 'R&D en innovatie' en 'Kennisontwikkeling'. De ToC dient om de verwachte effecten van het voorstel in beeld te krijgen
- De ToC geeft kwalitatief en waar mogelijk kwantitatief het duurzame verdienvermogen aan van het voorstel → het is een kapstok
- De ToC is hulpmiddel om het duurzame verdienvermogen te duiden van input tot impact
- De ToC is voor het NGF ook geschikt om impact voorstel te meten en te evalueren

- Er is een handreiking opgesteld om concept en de concrete invulling van de ToC toe te lichten (half oktober op NGF-website)

VANDAAG

- 1 Theory of Change (ToC): ins en outs
- 2 Voorbeeld ToC
- 3 Oefenen met het maken van een ToC

Een lege ToC

THEORY OF CHANGE

Doel en functies van een ToC

- Basis voor onderzoek
 - De pijlen zijn hypothesen
 - Aannemelijkheid toetsen, kwalitatief of empirisch
- Basis voor discussie/communicatie over beleid
 - Iedereen heeft een ToC in gedachten bij een maatregel of een project
 - Bijvoorbeeld: De Einstein telescoop heeft belangrijke spin-offs die het bbp vergroten. En/of: De telescoop vergroot onze kennis over het universum.
 - De ToC blijft echter doorgaans impliciet
 - Praten over verwachte effecten is praten over de ToC
 - Expliciet maken van de ToC helpt bij dat gesprek

THEORY OF CHANGE

Onderdelen van een ToC (1)

- Pijlen
 - Elke pijl is een verondersteld causaal verband
 - Causale verbanden moeten aannemelijk zijn
- Blokken
 - Inputs, outputs, outcomes, impacts (zie volgende slide)
- Alle blokken moeten minstens 1 inkomende en 1 uitgaande pijl hebben
 - Want anders is de rol van het blok in de keten niet helder
- Externe invloeden
 - Hoe verder naar rechts, hoe meer invloed
- En eventueel ook: Probleemstellingen en doelstelling van het project

THEORY OF CHANGE

Onderdelen van een ToC (2)

- Inputs
 - Geld, arbeidstijd
- Activiteiten
 - Bijv. research, productontwikkeling, digitale infrastructuur bouwen
- Outputs
 - Het directe resultaat van de activiteiten
 - Niet beïnvloed door externe invloeden
- (intermediate) Outcomes
 - Gevolgen van de outputs
- Impacts
 - Bbp-groei, maar ook bijv. CO2-reductie of gezondheid
- Impact Pathways: outcomes en impacts gegroepeerd naar type impact

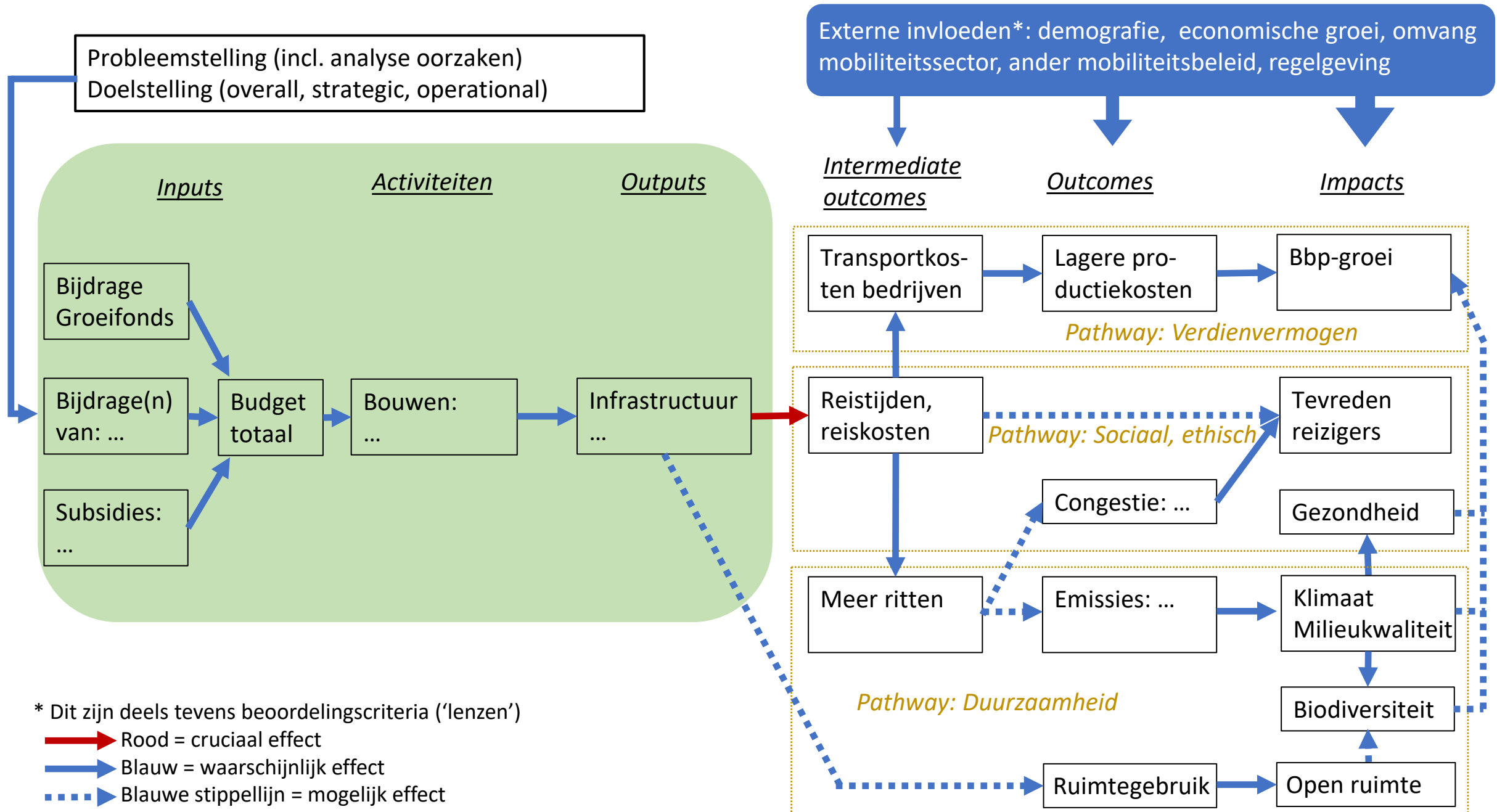
THEORY OF CHANGE

Samen aan de slag met de ToC

We gaan eerst een deels ingevulde ToC kort bespreken

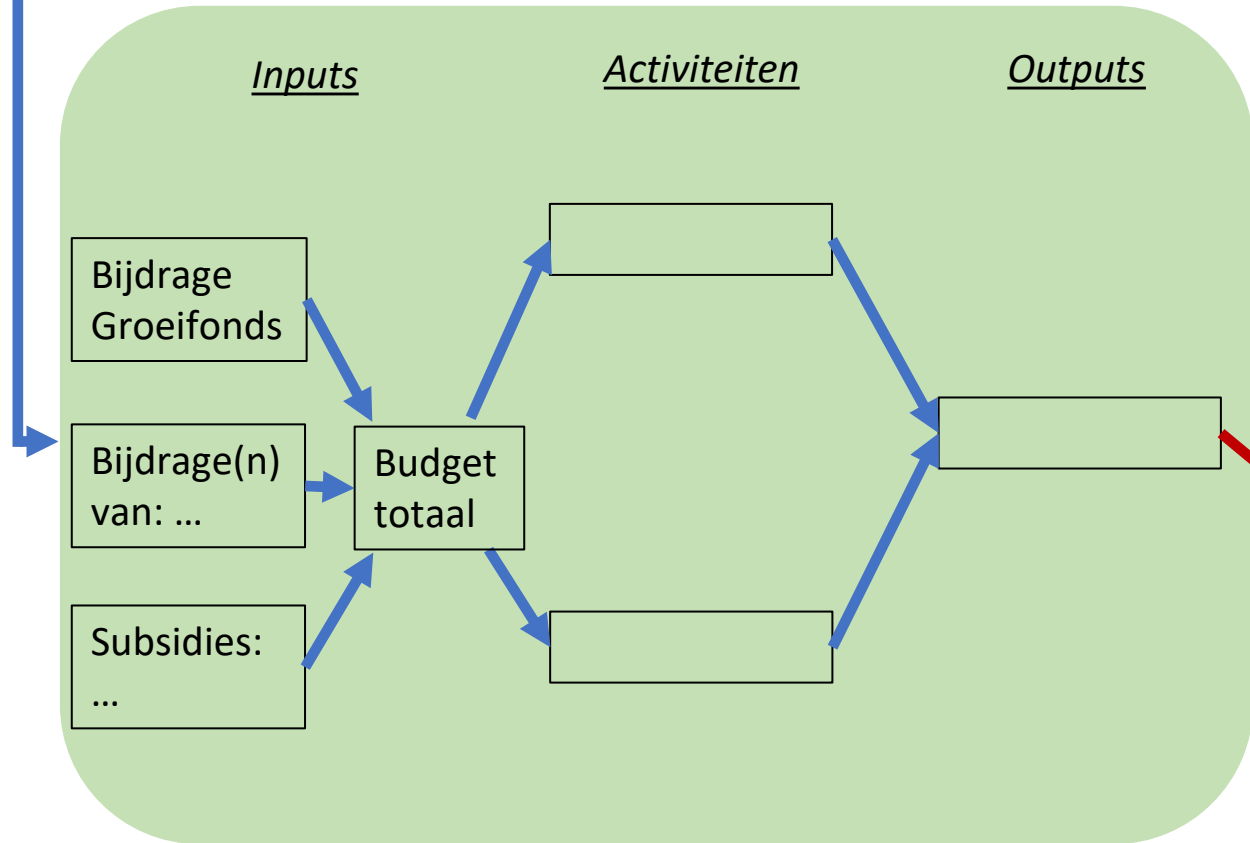
Vervolgens gaan we samen een ToC opstellen voor een nieuw product of dienst

Voorbeeld Projecttype randvoorwaardelijke infrastructuur of voorziening: Mobiliteit

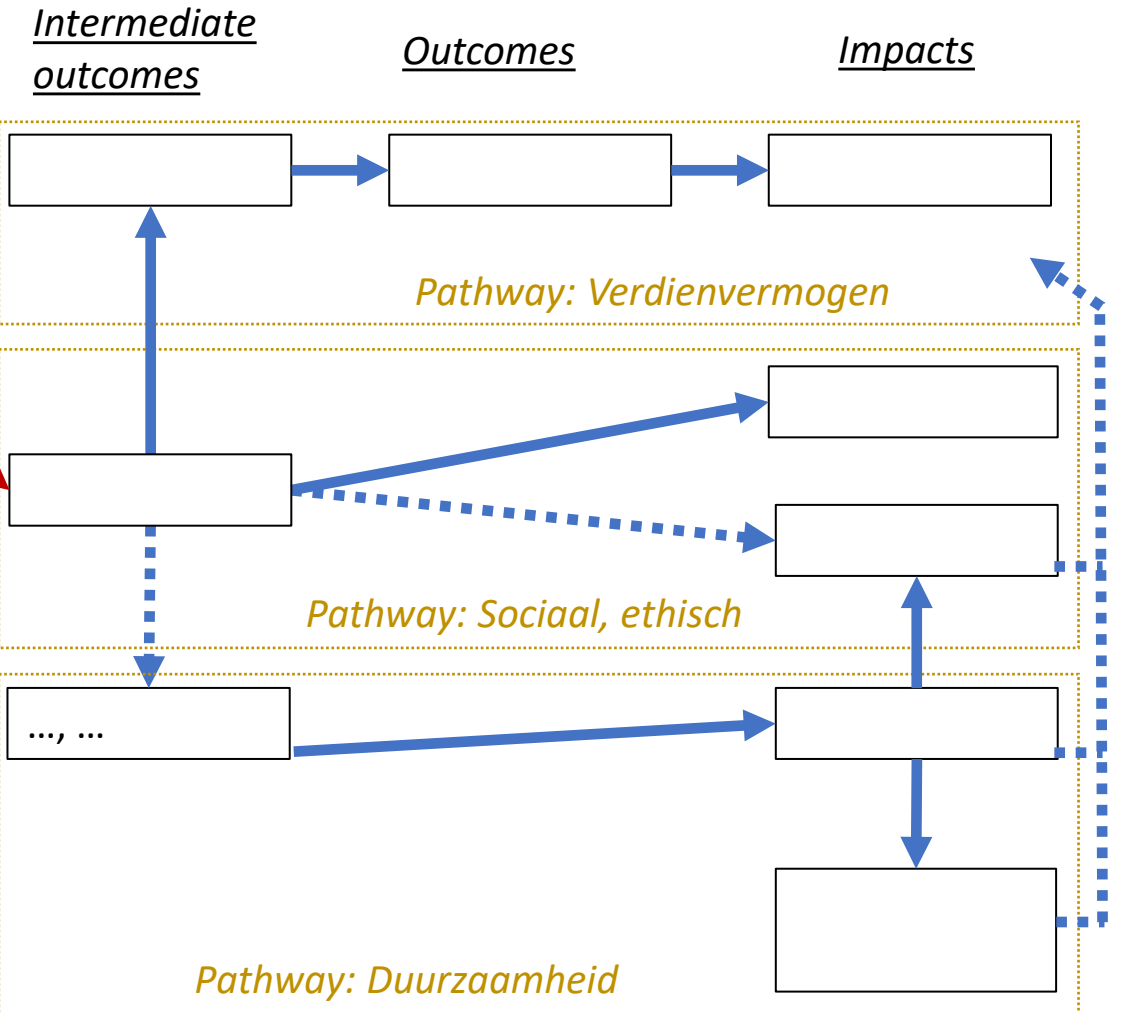

Deze gaan we invullen. Nieuw product of nieuwe dienst

Probleemstelling (incl. analyse oorzaken)
Doelstelling (overall, strategic, operational)

Externe invloeden*: groei van de markt en de productiviteit in de sector, comparatieve voordelen Nederland, regelgeving

* Dit zijn deels tevens beoordelingscriteria ('lenzen')

- Rood = cruciaal effect
- Blauw = waarschijnlijk effect
- Blauwe stippellijn = mogelijk effect

THEORY OF CHANGE

Nog vragen?

THEORY OF CHANGE

Bijlage Projecttypen

Projecttype 1: Nieuw product of nieuwe dienst

1a Leefomgeving (incl. landbouw)

1b Gezondheid en zorg

1c Energie en duurzaamheid

1d Mobiliteit

Projecttype 2: Productiviteitsverhogende procesinnovatie

2a Technologische innovaties

2b Organisatorische innovaties

Projecttype 3: Sleuteltechnologie

3a Toepassingsgerichte sleuteltechnologie

3b Sleuteltechnologie gericht op vooruitgang

Projecttype 4: Voor innovatie randvoorwaardelijke faciliteit of voorziening

4a Digitale infrastructuur

4b Mobiliteit

4c Leefomgeving

4d Energie en duurzaamheid

4e Zorg

Projecttype 5: Op verduurzaming gerichte product- of procesinnovatie

5a Broeikaseffect

5b Biodiversiteit

Projecttype 6: Opleiding en vaardigheden (beroeps-)bevolking

6a Initiële generieke scholing

6b Initiële sectorspecifieke scholing

6c Post-initiële generieke scholing

6d Post-initiële sectorspecifieke scholing